

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв
імені І. П. Котляревського

Театральний факультет
Кафедра майстерності автора та режисури театру анімації

РОБОЧА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
(ПІДГОТОВКА ВИСТАВИ)

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	02 Культура мистецтво
Спеціальність	025 Сценічне мистецтво
Освітня програма	Акторське мистецтво драматичного театру; Акторське мистецтво театру ляльок
Статус освітнього компонента	обов'язковий

Розробник:

Світлана ДОВЛЕТОВА, старша
викладачка кафедри майстерності
актора та режисури театру анімації.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри майстерності актора та режисури театру анімації, протокол № 28 від 24 червня 2024 р.

Проведено експертизу програми навчальним відділом.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради ХНУМ, протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

Пояснювальна записка

Робочу програму з дисципліни «Виробнича переддипломна практика (підготовка вистави)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно; Акторське мистецтво театру ляльок». Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Виробнича практика (підготовка вистави)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення дисципліни є закріплення та застосування знань, отриманих під час навчального процесу підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі сценічного мистецтва, що володіють знаннями з історії мистецтва, теорії та практики сценічного мистецтва, здатних генерувати оригінальні авторські ідеї у творах сценічного мистецтва.

Завдання дисципліни:

- формування у здобувачів навичок самостійного практичного підходу до оцінки мистецтва актора та його ролі в створенні сценічного образу;
- участь здобувачів у творчо-виробничому процесі підготовки вистави в учбовому або професійному театрі;
- ознайомлення з усіма складовими компонентами акторської праці на всіх етапах підготовки й випуску вистави;
- застосування та закріплення набутих у процесі навчання фахових знань та умінь, що сприяє формуванню навичок роботи у професійному колективі;
- підготовка письмового звіту про практику;
- захист практики.

Здобувачі мають знати;

- усі складові компоненти акторської праці на всіх етапах підготовки і випуску вистави, починаючи з першої читки п'єси до прем'єри;

- правила технічної безпеки;
- правила внутрішнього розпорядку організації;
- засоби індивідуальної підготовки до вистав, генеральних репетицій, прем'єри. Здобувачі повинні **уміти**:
- застосовувати і закріплювати набуті у процесі навчання фахові знання та уміння;
- аналізувати узагальнювати, оцінювати інформацію щодо перебігу і результатів репетиційного процесу;
- розвивати навички аналізу сильних і слабких сторін власної індивідуальної роботи над роллю;
- оформлювати отриману інформацію в науковому стилі із застосуванням професійної термінології та списком використаної літератури.

Керівник практики організує проходження практики, здійснює постійний контроль за роботою практикантів, надає допомогу у виконанні завдань програми практики, консультує з творчо-виробничих питань, контролює ведення щоденників, підготовку необхідної для звіту документації, складає індивідуальні характеристики, які містять дані про якість виконання програм практики, ставлення студентів до праці, особисті здібності, тощо. Практика відбувається без відриву від навчального процесу.

Захист практики відбувається на засіданні кафедри.

Студент має:

- повідомити у звіті (письмово та усно) про виконану роботу;
- надати індивідуальний щоденник практики;
- надати відгук керівника практики на роботу практиканта (останній може бути написаний на всю групу практикантів або окремо на кожного з них);
- дати відповідь на запитання комісії.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких

компетентностей ОПП:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері сценічного мистецтва із застосуванням теорій та методів мистецтвознавства, театральної педагогіки, психології творчості, культурології.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів. СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва. ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН09. Обирати оптимальні художньо-виражальні (акторсько-виконавські, хореографічнопластичні, музично-вокальні) та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН11. Організовувати, планувати та провадити сценічну діяльність.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.

ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні практичні заняття. Форма та технологія навчання передбачає перегляд вистав, пошукову роботу, практичну роботу.

Опис «Виробничої переддипломної практики (підготовка вистави)»

Курс - 4

Семестр – 7, 8

Кількість кредитів ECTS – 12

Практичні заняття - 128

Самостійна робота - 232

Форма підсумкового контролю

Залік – 7, 8 семестр.

Програма «Виробничої переддипломної практики (підготовка вистави)»

(7 – 8 семестри)

7 семестр

Тема 1. Постановка задач, мети та завдання практики.

Тема 2. Підготовка доповідей на теми:

- Автор та п'єса;
- Історичні та політичні особливості епохи часів написання п'єси;
- Побутові особливості епохи часів написання п'єси;
- Історія створення п'єси;
- Ідейно-тематичний та дійовий аналіз твору.

Обрати одну з запропонованих тем, або запропонувати свою у даному контексті.

Тема 3. Розбір та читка твору.

Тема 4. Етюди з лялькою за мотивами дипломної вистави.

Тема 5. Репетиції у вигородках.

Тема 6. Репетиції дипломної вистави:

- Музичних номерів;
- Монтувальна;
- Генеральна

Тема 7. Здача дипломної вистави.

8 семестр

Тема 8. Показ вистав на сценічній площадці учбового театру ANIMA, інших сценічних площадках та інтернет-ресурсах.

Тема 9. Обговорення зіграних вистав.

Тема 10. Оформлення звіту про проходження практики.

Тема 11. Підготовка до презентації проекту та захисту.

Тема 12. Презентація проекту. Захист.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань

90–100–A–відмінно - Здобувач створив переконливий та індивідуально неповторний образ у дипломній виставі; звіт про проходження практики і щоденник практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений кафедрою термін; звіт містить елементи новизни, має практичне

значення; здобувач оволодів навичками дослідної роботи; відповідь студента на питання членів комісії вичерпна.

82–89–В–добре – Здобувач створив переконливий образ у дипломній виставі; програму практики розкрито, але мають місце окремі недоліки не принципового характеру; не достатньо використані у процесі аналізу матеріали звітності; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника; здобувач на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання членів комісії.

74–81–С–добре - Здобувач створив образ у дипломній виставі; мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника; допущені граматичні та стилістичні помилки; мають місце неточності; на захисті здобувач продемонстрував задовільні знання; відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні.

64–73–D–задовільно- Здобувач створив не переконливий образ у дипломній виставі; звіт про проходження практики та щоденник практики оформлені з численними помилками або не у повному обсязі, на захисті здобувач проявив повне незнання, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання членів комісії.

60–63–E–задовільно – Здобувач створив не переконливий образ у дипломній виставі; допустив суттєві помилки при практичних завданнях виробничої практики, неспроможний дати пояснення; звітні документи оформлені з помилками; оцінка керівника з практики та характеристика свідчать про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетенціями.

35–59–FX–незадовільно (з можливістю повторного складання) Здобувач не створив образ у переддипломній виставі; звіт подано керівникові на перевірку з порушенням термінів; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.

0–34–F–незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) Здобувач не створив образ у переддипломній виставі; відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика.

Розподіл балів (за максимальними значеннями) та послідовність їх накопичення за результатами самостійної роботи

<i>Кількість балів за видами завдань по семестрах</i>	
7-й семестр.	
<i>Завдання</i>	<i>Бали</i>
Підготовка доповідей на теми: - Автор та п'єса; - Історичні та політичні особливості епохи часів написання п'єси; - Побутові особливості епохи часів написання п'єси; - Історія створення п'єси; - Ідейно-тематичний та дійовий аналіз твору. <i>Обрати одну з запропонованих тем, або запропонувати свою у даному контексті.</i>	10
Підбір необхідної системи ляльки. Робота над створенням ляльки (ляльок).	20
Етюди з лялькою за мотивами дипломної вистави.	20
Репетиції у вигородках.	20
Репетиції дипломної вистави: - Музичних номерів; - Монтувальна; - Генеральна	20
Презентація переддипломної вистави.	10
Усього	100

<i>Кількість балів за видами завдань по семестрах</i>	
8-й семестр	
<i>Завдання</i>	<i>Бали</i>
Показ вистав на сценічній площадці учбового театру ANIMA, інших сценічних площадках та інтернет-ресурсах.	60

Розбір та обговорення зіграних вистав.	20
Підготовка до презентації проекту та захисту.	10
Презентація проекту. Захист.	10
	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського»

Рекомендована література:

1. Барба Е. Паперове каное: путівник по театральній антропології: Пер. з англ. Микола Шкарабан. Львів: Літопис, 2001. 286 с.
2. Барнич М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посіб. вид. 2-е випр. та доп. Київ : Ліра-К, 2016.
3. Барнич М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія. – К. : Вид-во «Пінзель», ФОП Рябчий І. С., 2018.
4. Бодрова Т. Виробничо-практична підготовка студентів до діяльності у сфері мистецької освіти: актуальні аспекти / Т. О. Бодрова // Наукові записки. – Серія: Педагогічні науки. – Вип. 197, 2021. – С. 63-67.
5. Борис, Ігор. Таїнство творіння актора та режисера [Текст] : науково-дослідницька монографія / Ігор Борис. – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. – 224 с.

6. Борис І.О. Шлях до професії актора театру та кіно (відповідно до вимог ECTS) : навч.метод. посіб. з навч. дисципліни «Майстерність актора» для студентів 1–4 курсів спец. «Актор драм. театру та кіно» / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т театр. мистецтва, Каф. майстерності актора ; [уклад. І. О. Борис]. — Харків : ХДАК, 2012. — 44 с.
7. Довлетова С. Особливості роботи над інсценованим твором. Актуальні проблеми музичного та театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство // Матеріали науково-методичної конференції. Вип. 3. Харків: ХДІМ, 2001. С. 181-185.
8. Довлетова С. До проблеми самостійної роботи студента над роллю у курсовій виставі. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти // Збірник наукових праць. Вип. 8. Київ, 2002. С. 274-277.
9. Інюточкін О. Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. Культура України. 2011. № 33. С.12-16.
10. Кнебель М. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020. 92 с.
11. Лобанов А.П. Школа майстерності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Федорко, 2012. 68 с.
12. Мар'яненко, І.О. Сцена, актори, ролі. К. : Мистецтво, 1964. 290 с.
13. Паві П. Словник театру. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 639 с.
14. Рубінський О. Методичні принципи виховання актора Харківської школи лялькарів. Культура України. 2010. №30. С. 136 -147.
15. Саксаганський, П. К. Моя праця над роллю [Електронна копія]. Електрон. текст. дані (1 файл : 2,10 Мб). — Київ : Мистецтво, 1937 (Луцьк: ВДОУНБ імені Олени Пчілки, 2018). <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=9990>
16. Фесенко С. Особливості виховання актора-лялькаря. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 2018. №51. С. 192-208.
17. Фесенко С. Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою / Посібник. Харків. нац. унт мистецтв імені І. П. Котляревського. 2019. 129 с.

